

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Путильського районного суду Чернівецької області

16.09.2024

Чернівці, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.09.2024 групою НПМ здійснено відвідування Путильського районного суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Сидоренко Олександр Олегович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області;

Третьяков Віктор Володимирович, представник громадської організації.

Путильський районний суд знаходиться за адресою: вулиця Українська, 86, селище Путила, Вижницький район, Чернівецька область.

Керівництво суду:

Стефанко Уляна Дмитрівна, голова суду;

Романов Віктор Вячеславович, керівник апарату суду.

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі. При вході до суду розміщена кнопка виклику персоналу для маломобільних осіб. Вхідна група обладнана пандусом, наявна табличка зі шрифтом Брайля (фото 1). У будівлі облаштовано два входи/виходи – основний (центральний), службовий (конвойний) (фото 2).

У відвідувачів перевіряються документи та ведеться журнал реєстрації пропуску осіб до адміністративних будівель суду. Наявна система відеоспостереження та стаціонарний металодетектор арочного типу (фото 3).

У суді розміщено 2 зали судових засідань: зала для розгляду цивільних та адміністративних справ, розташована на другому поверсі, та зала судових засідань для розгляду кримінальних справ – першому поверсі. Під час візиту НПМ перевірено залу для кримінальних справ площею 32 м² (фото 4).

Також, у залі судових засідань для розгляду кримінальних справ розміщені кабінки для обвинувачених, підсудних (засуджених) із захисного скла та

обладнано систему відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

У камерах для утримання обвинувачених, підсудних (засуджених) наявна припливно-витяжна вентиляція.

У ході відвідування групою НПМ обвинувачувані, підсудні (засуджені) у приміщенні суду не перебували.

Працівниками Служби судової охорони здійснюється пропускний режим та охорона суду.

Конвоювання підсудних (засуджених) до суду здійснює Національна гвардія України.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування суду групою НПМ здійснювалося 07 липня 2021 року. За результатами попереднього відвідування НПМ встановлено порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання, на охорону здоров'я, на забезпечення безпеки в суді та прав осіб з інвалідністю.

Слід зазначити, що станом на 16 вересня 2024 року недоліки та порушення, виявлені за результатами попереднього відвідування, неусунуті за винятком виконаної рекомендації щодо обладнання суду протипожежною сигналізацією.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (стаття 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

1. Групою НПМ зафіксовано факт порушення вимог пунктів 5.3, 6.1.2, 6.1.4 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність). Вхідна група обладнана пандусом, але через наявні пороги у внутрішніх просвітах дверей і перепади висот підлоги маломобільні групи населення не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до суду.

У будівлі, де розташований суд, не забезпечено доступність для маломобільних груп населення, оскільки доступ до приміщень суду на другому поверсі є фактично неможливим через те, що ліфт чи інший підйомний механізм відсутній. (фото 5, 6).

2. У порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні суду не пристосовані для користування особами з інвалідністю

у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості маломобільним групам населення потрапити до санітарних кімнат (фото 7).

3. На шляхах руху в середині будівлі відсутнє нанесення контрастних та тактильних смуг, які б відчувалися за допомогою тростини або підшви взуття. Крім того, згідно з вимогами пунктів 8.4.2.3, 8.4.2.4 ДБН Інклюзивність на сходах всередині будівлі немає застережних тактильних смуг по ширині проходу або контрастного кольорового маркування та позначення для вільного орієнтування, пересування, всередині об'єкта (фото 8).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

4. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН Суди) у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поведіння.

Порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

5. У порушення Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, на момент відвідування тимчасове укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування громадян у разі оголошення повітряної тривоги, в суді не облаштовано.

6. У порушення вимог пункту 6.5.1 ДБН Суди та пункту 9 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), відсутній окремий санітарний вузол для обвинувачених (підсудних), що негативно впливає на забезпечення безпеки у суді.

7. Установлено факт порушення вимог пункту 13 Інструкції, а саме: в приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку (фото 9, 10, 11).

8. У порушення вимог пункту 14 Інструкції, у суді відсутній спеціальний бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних). Наявна стоянка, проте вона не огорожена, що наражає оточуючих на небезпеку.

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України)

9. У порушення вимог пункту 6.5.1 ДБН Суди, а також пунктів 9, 10 Інструкції, у приміщенні суду не обладнано камери для обвинувачених (підсудних), засуджених осіб, приміщення для розміщення особового складу варті.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області:

1.1. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченим (підсудним), засудженим;

1.2. Облаштувати будівлю суду групою приміщень для обвинувачених (підсудних), засуджених та конвою відповідно до ДБН Суди;

1.3. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ.

1.4. Забезпечити обладнання боксу для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або (при неможливості обладнання боксу) огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

2. Путильському районному суду Чернівецької області:

2.1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини;

2.2. Вжити заходів для поліпшення доступності приміщень суду;

2.3. Облаштувати в суді найпростіше укриття.

До звіту додаються: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з
прав людини у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фотофіксація

Фото 1

Фото 2

Фото 3

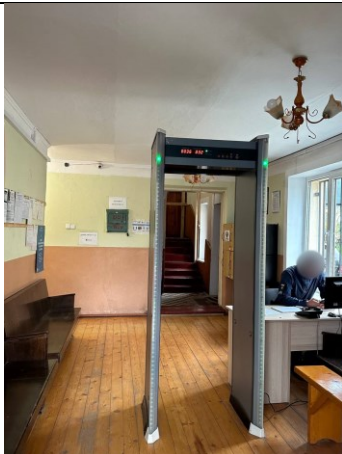

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

